

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.06.2001, sp. zn. 26 Cdo 503/2001, ECLI:CZ:NS:2001:26.CDO.503.2001.1

Číslo: 5/2003

Právní věta: Proti opravnému usnesení, jímž se ve smyslu § 164 o. s. ř. opravuje výrok rozhodnutí, je odvolání přípustné, i když zákon proti opravovanému rozhodnutí odvolání nepřipouští.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.06.2001

Spisová značka: 26 Cdo 503/2001

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Řízení před soudem

Předpisy: § 164 předpisu č. 99/1963Sb.
§ 167 odst. 2 předpisu č. 99/1963Sb.
§ 202 odst. 2 předpisu č. 99/1963Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

M ě s t s k ý s o u d v P r a z e j a k o s o u d o d v o l a c í u s n e s e n í m z e d n e 1 1 . 1 . 2 0 0 1 o d m í t l j a k o n e p ř í p u s t n é o d v o l á n í ž a l o b k y n ě p r o t i u s n e s e n í O b v o d n í h o s o u d u p r o P r a h u 1 z e d n e 2 5 . 9 . 2 0 0 0 , j í m ž b y l z a m í t n u t n á v r h ž a l o b k y n ě n a o p r a v u v ý r o k u u s n e s e n í s o u d u p r v n í h o s t u p n ě z e d n e 3 . 7 . 2 0 0 0 , o p ř í p u s t ě n í z m ě n y ž a l o b y .

O d v o l a c í s o u d d o v o d i l , ž e n e n í - l i v e s m y s l u § 2 0 2 o d s t . 1 p í s m . f) z á k o n a č . 9 9 / 1 9 6 3 S b . , o b č a n s k ý s o u d n í ř á d , v e z n ě n í p ř e d n o v e l o u p r o v e d e n o u s ú č i n n o s t í o d 1 . 1 . 2 0 0 1 z á k o n e m č . 3 0 / 2 0 0 0 S b . (d á l e j e n “ o . s . ř . ”) , p ř í p u s t n é o d v o l á n í p r o t i u s n e s e n í s o u d u p r v n í h o s t u p n ě z e d n e 3 . 7 . 2 0 0 0 , j e h o ž o p r a v y s e ž a l o b k y n ě d o ž a d o v a l a , n e m ů ž e b ý t p ř í p u s t n é a n i p r o t i u s n e s e n í , j í m ž b y l j e j í n á v r h n a o p r a v u t a k o v é h o u s n e s e n í z a m í t n u t , t j . p r o t i u s n e s e n í z e d n e 2 5 . 9 . 2 0 0 0 . P r o t o o d v o l á n í p o d l e § 2 1 8 o d s t . 1 p í s m . c) o . s . ř . o d m í t l j a k o n e p ř í p u s t n é , a n i ž p ř e z k o u m a l v ě c n o u s t r á n k u n a p a d e n é h o r o z h o d n u t í a j e m u p ř e d c h á z e j í c í ř í z e n í .

D á l e d o d a l , ž e k p o š k o z e n í ž a l o b k y n ě n e m ů ž e d o j í t , n e b o ť j e j í p o d á n í (n a z v a n é “ p ř e d m ě t o v ý k a t a l o g - u p ř e s n ě n í s p e c i f i k a c e ” o 1 4 4 s t r a n á c h a p ř e d a n é s o u d u p r v n í h o s t u p n ě u j e d n á n í d n e 3 0 . 5 . 2 0 0 0) m u s í b ý t p ř i p r o j e d n á v á n í v ě c i v y l o ž e n o v e s m y s l u § 4 1 o d s t . 2 o . s . ř . p o d l e j e h o o b s a h u .

P r o t i u s n e s e n í o d v o l a c í h o s o u d u p o d a l a ž a l o b k y n ě d o v o l á n í , j e ť - s p ř í h l ě d n u t í m k j e h o o b s a h u (§ 4 1 o d s t . 2 o . s . ř .) - o d ů v o d n i l a n e s p r á v n ý m p r á v n í m p o s o u z e n í m v ě c i o d v o l a c í m s o u d e m ; u p l a t n i l a t a k

dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. V rámci zmíněného dovolacího důvodu zpochybnila správnost právního názoru, že proti usnesení soudu prvního stupně ze dne 25. 9. 2000 není odvolání přípustné právě proto, že není přípustné ani proti usnesení soudu prvního stupně ze dne 3. 7. 2000, o připuštění změny žaloby. Namítla totiž, že občanský soudní řád odvolání proti takovému usnesení nevylučuje, a proto je mohla napadnout odvoláním, jak to vyplývá z ustanovení § 201 o. s. ř. Současně rovněž uvedla, že v ustanovení § 164 o. s. ř. je upraven "zcela samostatný procesní institut, jehož účelem je odstranit nepřesnosti a evidentní chyby v rozhodnutí snadnějším způsobem než prostřednictvím opravných prostředků u nadřízených soudů. Teprve po napravení těchto nesprávností ... lze mnohdy pokračovat v řízení".

Odvolací soud tak měl o podaném odvolání meritorně rozhodnout a nikoli je odmítnout pro nepřipustnost. Navrhla, aby dovolací soud zrušil nejen napadené rozhodnutí odvolacího soudu, nýbrž i rozhodnutí soudu prvního stupně, a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) řešil nejprve otázku, zda o dovolání žalobkyně má rozhodnout podle občanského soudního řádu, ve znění před novelou provedenou s účinností od 1. 1. 2001 zákonem č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, nebo podle občanského soudního řádu, ve znění po uvedené novele. Pro odpověď na tuto otázku bylo podstatné, že soud prvního stupně vydal své rozhodnutí dne 25. 9. 2000. Odvolací soud sice o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí soudu prvního stupně rozhodl až dne 11. 1. 2001, avšak s přihlédnutím k části dvanácté, hlavě první, bodu 15. zákona č. 30/2000 Sb. je musel projednat podle dosavadních právních předpisů, tj. podle občanského soudního řádu, ve znění před 1. 1. 2001. Bylo-li napadené usnesení odvolacího soudu vydáno po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů (podle občanského soudního řádu, ve znění před 1. 1. 2001), dovolací soud dovolání projednal a o něm rozhodl podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění před novelou provedenou zákonem č. 30/2000 Sb. – dále opět jen "o. s. ř." (srov. část dvanáctou, hlavu první, bod 17. zákona č. 30/2000 Sb.).

N e j v y š š í s o u d shledal, že dovolání bylo podáno včas a k tomu legitimovaným subjektem (žalobkyní) řádně zastoupeným advokátem (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1 a 2 o. s. ř.), splňuje obsahové i formální náležitosti předepsané zákonem a je přípustné, neboť směřuje proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo odvolání odmítnuto (§ 238a odst. 1 písm. e/ o. s. ř.). Proto napadené usnesení zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně nenamítá, že v řízení došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř. nebo že řízení bylo postiženo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241 odst. 3 písm. a/, b/ o. s. ř.), a ani z obsahu spisu nevyplyvá, že by k některé z uvedených vad došlo.

Nesprávné právní posouzení věci ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. může spočívat v tom, že soud na správně zjištěný skutkový stav věci aplikoval nesprávný právní předpis, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, či ze skutečností najisto postavených učinil nesprávné právní závěry.

Je-li ve smyslu ustanovení § 242 odst. 1, odst. 3, věty první, o. s. ř. dovolací soud vázán uplatněným dovolacím důvodem, včetně toho, jak jej dovolatel obsahově vymezil, pak s přihlédnutím k dovolacímu důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. a jeho obsahové konkretizaci půjde v dovolacím řízení o odpověď na otázku, zda bylo v daném případě přípustné odvolání proti usnesení soudu prvního stupně ze dne 25. 9. 2000.

Podle § 95 odst. 1, věty první, o. s. ř. navrhovatel může za řízení se souhlasem soudu měnit návrh na

zahájení řízení. Podle § 202 odst. 2 písm. f) o. s. ř. odvolání není přípustné proti usnesení, jímž byla nebo nebyla připuštěna změna návrhu.

Podle § 164 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 167 odst. 2 o. s. ř. předseda senátu opraví v rozsudku (v daném případě v usnesení) kdykoliv i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zřejmé nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku rozhodnutí, vydá o tom předseda senátu opravné usnesení, které doručí účastníkům; přitom může odložit vykonatelnost rozsudku na dobu, pokud opravné usnesení nenabude právní moci.

Podle § 218 odst. 1 písm. c) o. s. ř. odvolací soud odmítne odvolání, které směřuje proti rozhodnutí, proti němuž není odvolání přípustné. Odmítá-li odvolací soud odvolání podle § 218 o. s. ř., není třeba nařizovat jednání (§ 214 odst. 2 písm. a/ o. s. ř.).

V daném případě soud prvního stupně pojal podání nazvané “předmětný katalog – upřesnění specifikace” o 144 stranách, předané u jednání dne 30. 5. 2000, jako změnu žaloby a usnesením ze dne 3. 7. 2000 změnu žaloby ve smyslu tohoto podání “dle § 95 o. s. ř.” připustil. V písemném vyhotovení citovaného usnesení – v souladu s ustanovením § 202 odst. 1 písm. f) o. s. ř. – účastníky poučil, že proti němu není odvolání přípustné. Usnesením ze dne 25. 9. 2000 pak zamítl návrh žalobkyně, aby výrok usnesení ze dne 3. 7. 2000 byl opraven tak, že slovní spojení “Připouští se změna žaloby” bude nahrazeno slovním spojením “Připouští se upřesnění žaloby”, a že v odůvodnění bude namísto slov “změnila žalobu” uvedeno “upřesnila žalobu”. V písemném vyhotovení zmíněného usnesení se účastníkům dostalo poučení, že proti němu lze podat odvolání k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu prvního stupně do patnácti dnů od jeho doručení. Odvolání proti citovanému rozhodnutí soudu prvního stupně však odvolací soud napadeným usnesením podle § 218 odst. 1 písm. c) o. s. ř. odmítl jako nepřípustné.

Jestliže odvolací soud dovodil, že odvolání proti usnesení, jímž byl zamítnut návrh na opravu usnesení o připuštění změny žaloby, nemůže být přípustné, není-li přípustné odvolání proti usnesení o připuštění změny žaloby, tj. proti usnesení, jehož opravy se žalobkyně domáhala, nelze jeho postup pokládat za správný. Z toho, že ve smyslu § 202 odst. 2 písm. f) o. s. ř. není přípustné odvolání proti usnesení, jímž byla nebo nebyla připuštěna změna žaloby, v daném případě proti usnesení soudu prvního stupně ze dne 3. 7. 2000 nelze totiž dovozovat nepřípustnost odvolání proti usnesení, jímž se opravuje, resp. zamítá návrh na opravu (v daném případě proti usnesení soudu prvního stupně ze dne 25. 9. 2000), usnesení o připuštění či nepřipuštění změny žaloby. Nepřípustnost odvolání proti usnesením, vyjmenovaným v ustanovení § 202 odst. 2 o. s. ř., nelze tedy vztahovat i na usnesení, jímž se opravuje, resp. zamítá návrh na opravu, těchto usnesení, tj. i usnesení, jímž byla nebo nebyla připuštěna změna návrhu (§ 202 odst. 2 písm. f) o. s. ř.). Nelze proto pokládat za správný odvolacím soudem přijatý závěr, že odvolání proti usnesení, jímž se opravuje, resp. zamítá návrh na opravu rozhodnutí, je přípustné pouze tehdy, je-li přípustné rovněž proti opravovanému rozhodnutí, a naopak přípustné není, není-li přípustné ani proti tomuto rozhodnutí. Odvolání proti takovému usnesení je totiž přípustné bez ohledu na to, zda je přípustné proti usnesení, jehož se týká oprava, a to proto, že je nevylučuje ani ustanovení § 202 odst. 2 o. s. ř. a ani jiné ustanovení občanského soudního řádu (srov. Občanský soudní řád, Komentář, 3. vydání 1997, nakladatelství C. H. BECK, strana 427, bod 3.). Na těchto závěrech nemůže nic změnit ani to, že usnesením soudu prvního stupně ze dne 3. 7. 2000 (ve spojení s usnesením ze dne 25. 9. 2000) nemůže být žalobkyni způsobena žádná újma, neboť její podání, předložené soudu prvního stupně u jednání dne 30. 5. 2000, musí soud v rozhodnutí ve věci samé posoudit ve smyslu § 41 odst. 2 o. s. ř. podle jeho obsahu.

S přihlédnutím k výše uvedenému lze proto pokládat za správnou dovolací výtku, že odvolací soud odvolání proti usnesení soudu prvního stupně odmítl (pro nepřípustnost), a přitom se jím měl zabývat z pohledu uplatněných odvolacích námitek. Dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. tak byl uplatněn důvodně. Nejvyšší soud proto podle § 243b odst. 1, části věty za středníkem, odst. 5 o.

s. ř. napadené usnesení zrušil a podle § 243b odst. 2, věty první, o. s. ř. věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Právní názor dovolacího soudu je pro odvolací soud závazný. O náhradě nákladů dovolacího řízení bude rozhodnuto v rozhodnutí ve věci samé.